Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2022 m. spalio 31 d., Nr. 22-225VK
Inovacijų ir pramonės departamento direktoriui
p. Ričardui Valančiauskui

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos Verslo ir mokslo bendradarbiavimo skyriaus vyriausiajam specialistui
p. Pauliui Kamaičiui

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos patarėjai mokslo klausimais
p. Rasai Kulvietienei

Dėl Įsakymo projekto „Dėl Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 17 d. įsakymo Nr. 4-926/v-1258 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos ir 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos mokslo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-05-06/12-001-01-03-01 „Įgyvendinti misijomis grįstas mokslo ir inovacijų programas“ aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“

Atsižvelgiant į tai, kad TAIS viešoms konsultacijoms yra paskelbtas aukščiau nurodyto įsakymo projektas su priedais (toliau – Projektas), šiuo raštu teikiame Lietuvos verslo konfederacijos pastabas bei pasiūlymus šiam Projektui.

Visų pirma reikia pažymėti, kad šioje priemonėje verslo interesams yra skiriamas labai ribotas, netgi epizodinis vaidmuo. Nors misijomis grįstų programų ir konsorciumų idėja buvo grįsta lygiaverčiu mokslo ir verslo bendradarbiavimu, iš Projekto nuostatų akivaizdu, kad taip nėra. Iš esmės visas finansavimas, kuris nukreiptas į infrastruktūrą ir įrangą, bus skiriamas mokslo ir studijų įstaigoms (toliau – MSĮ). Verslui lieka ribotos apimties darbo užmokesčio, paslaugų kompensavimas. Taip pat verslas gali pretenduoti į bendroms misijų programoms skiriamą finansavimą, tačiau jis sudaro iki 7 mln. Eur kiekvienai misijų temai, o ši suma turi būti paskirstyta dar 7 projektams. Suprantant, kad projektai gali būti skirtingo dydžio ir, atitinkamai, finansavimo apimties, visgi abejotina, ar toks finansavimo išskaidymas per atskirus projektus padės pasiekti deklaruojamus ambicingus misijų programų tikslus.

Kartu tai reiškia, jog atskiroms įmonėms yra labai mažai intereso dalyvauti konsorciumuose. Prisiimamas įsipareigojimas apims 5 metus bendradarbiavimo ir reikš ne tik būtinybę išvystyti konkrečius projektus, tačiau ir pareigą pasiekti eilę nustatytų rodiklių. Jei įmonė įgyvendina tik vieną iš septynių projektų, ji pretenduoja į labai ribotos apimties finansavimą, kuris nėra tapatus prisiimamai rizikai bei solidariai atsakomybei (jungtinės veiklos sutarties atveju). Jau dabar girdime daug atsiliepimų iš verslo, kad verslas neturi suinteresuotumo ir nemato prasmės dalyvauti šioje priemonėje.

Vienas iš nustatytų rodiklių yra įsteigti 20 gyvybingų (generuojamos pajamos, pritrauktos investicijos ar pan.) atžalinių įmonių / startuolių. Jokios naujai įsteigtos įmonės, ypač inovacijų srityje, pirmaisiais keliais veiklos metais negeneruoja pakankamai pajamų, kad galėtų save išsilaikyti. Akivaizdu, kad jos bus išlaikomos iš to paties konsorciumui skirto finansavimo, o tai reiškia, kad konsorciumo dalyviams – verslą vystančioms įmonėms, MTEP projektų įgyvendinimui, kurie dar turės būti kofinansuojami ir savo lėšomis, finansavimo lieka dar mažiau.

Pažymėtina ir tai, kad nenumatyta jokių reikalavimų konsorciume dalyvaujančioms įmonėms, užtenka deklaruoti MTEP išlaidas. Tai reiškia, kad konsorciume kartu su MSĮ gali dalyvauti ir nedidelės įmonės, kurios neturės jokio svorio tokio konsorciumo valdyme, atiduodant kontrolę į MSĮ rankas, kadangi pastarosiose ir taip bus sutelkta tiek infrastruktūros, tiek ir įrangos kontrolė. Įrangai įmonėms skiriama viso labo 5 proc. Apraše numatytos lėšų dalies.

Be to, kaip suprantame, kompetencijų centrui ir jame esančiai įrangai turės būti taikomas atviros prieigos principas ir konsorciume dalyvaujančios įmonės neturės jokio prioriteto ar pirmumo teisės pasinaudoti kompetencijų centrų infrastruktūra ir įranga.

Atsižvelgiant į tai, mūsų siūlymai yra šie:

1) Nenustatyti išankstinio paskirstymo tarp skirtingų išlaidų kategorijų ir leisti dėl to susitarti patiems konsorciumo dalyviams;
2) Projekto įgyvendinimo metu suteikti prioritetą konsorciumo nariams pasinaudoti įsigyta infrastuktūra ir įranga;
3) Pakeisti reikalavimą dėl būtinybės jau konsorciumo paraiškoje nurodyti būtent 7 MTEP projektus (pavyzdžiui, nurodant, kad gali būti pateikiama iki 7 projektų);
4) Nustatyti bent minimalius reikalavimus pagrindiniams projekto partneriams (įmonėms), pavyzdžiui, apyvartos, MTEP projektų skaičiaus.

Taip pat toliau pateikiame smulkesnes pastabas dėl Projekte pastebėtų neaiškumų:

1) Aprašo 9.17 ir 9.18 punktuose yra neteisinga nuoroda į 9.17 punktą (mūsų supratimu, turėtų būti nuoroda į 9.16 punktą);
2) Kai kurie rodikliai (prototipai, gyvybingų įmonių skaičius) nesidalina iš trijų. Kaip jie bus paskirstyti tarp misijų?
3) Ką reiškia „unikalūs“ produktai? Kaip bus nustatinėjamas / įrodomas unikalumas?
4) Dėl rodiklių kortelės Kompetencijų centrų gautos pajamos už teikiamas paslaugas. Nurodomas reguliarumas – „ataskaitinis laikotarpis 2029 m. II ketv. Rodiklio reikšmė – ne mažiau kaip 10 proc. (per tris metus) nuo bendros projekto sumos. Rodiklio reikšmė skaičiuojama kasmet nuo 2026 m. I ketv.“
   Nurodytos formuluotės nėra aiškios. Ar rodiklis skaičiuojamas akumuliuojant kasmet, pradedant nuo 2026 m. I ketv., ir per trejus metus turi būti pasiekiama 10 proc.? Ar visgi 10 proc. turi būti pasiekiama jau 2026 metais ir pasiekiama kiekvienais paskesniais metais iki 2029 m.? Prašome patikslinti.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Vyriausioji projektų vadovė–biuro vadovė,
pavaduojanti generalinę direktorę Gintarė Boreikytė

Originalas nebus siunčiamas. Vilius Kriaučiūnas, el.p. vilius@lvk.lt, mob. +37060898408

Dokumentą elektroniniu parašu
pasirašė GINTARĖ,BOREIKYTĖ
Data: 2022-10-31 16:31:31